

RODINA A STATISTIKA

Iva Kohoutová, Ondřej Nývlt

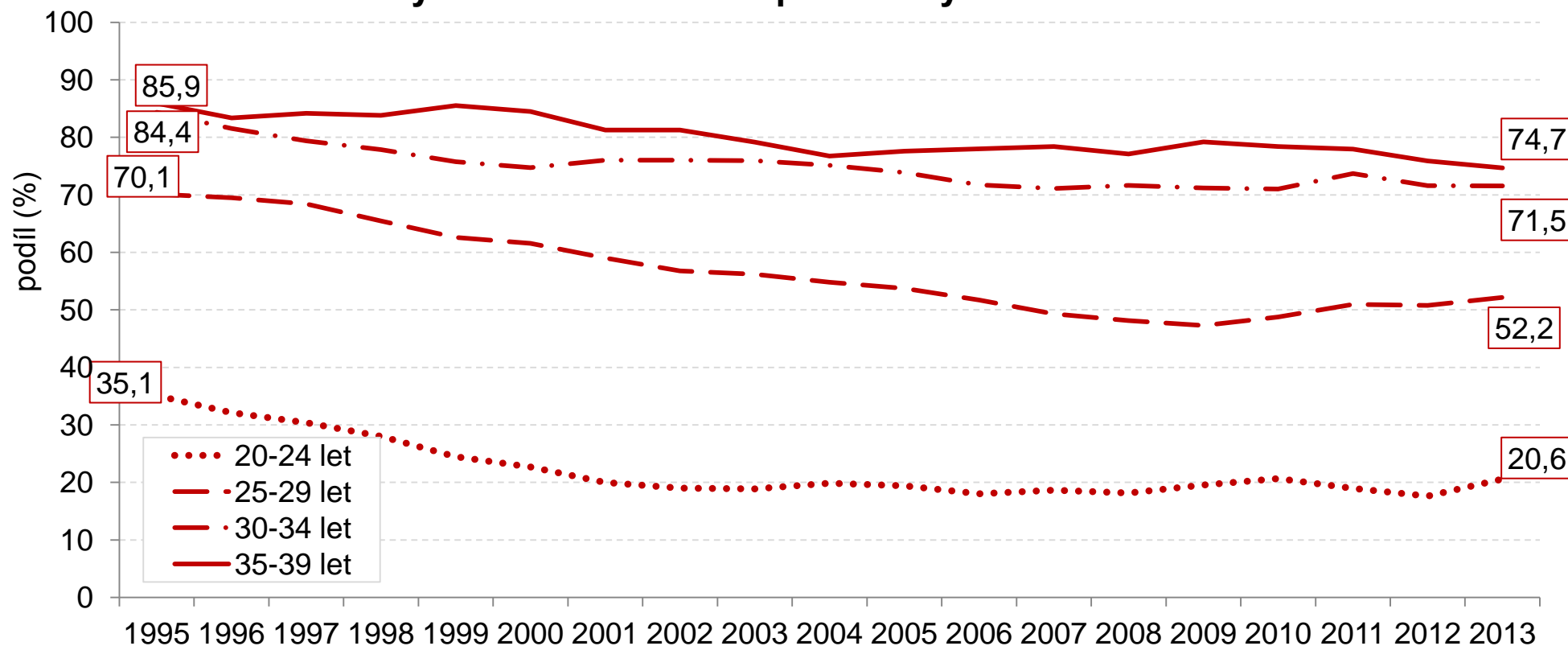
Tisková konference, 9. 4. 2014, ČSÚ Praha

Zdroje dat o rodině

- Demografická statistika
- Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB)
- Výběrová šetření
 - Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) od roku 1993
 - Životní podmínky (EU–SILC) od roku 2005

Změny v rodinném chování

Ženy ve věku 20–39 let v partnerských domácnostech

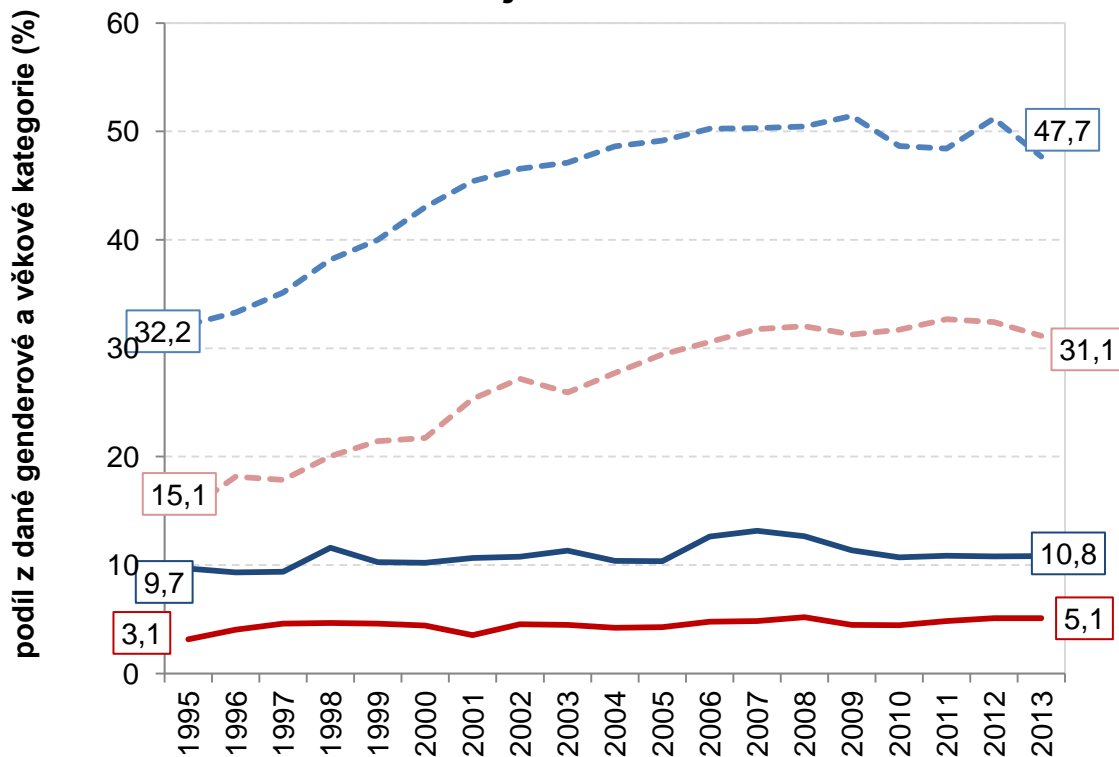


Zdroj dat: ČSÚ (VŠPS)

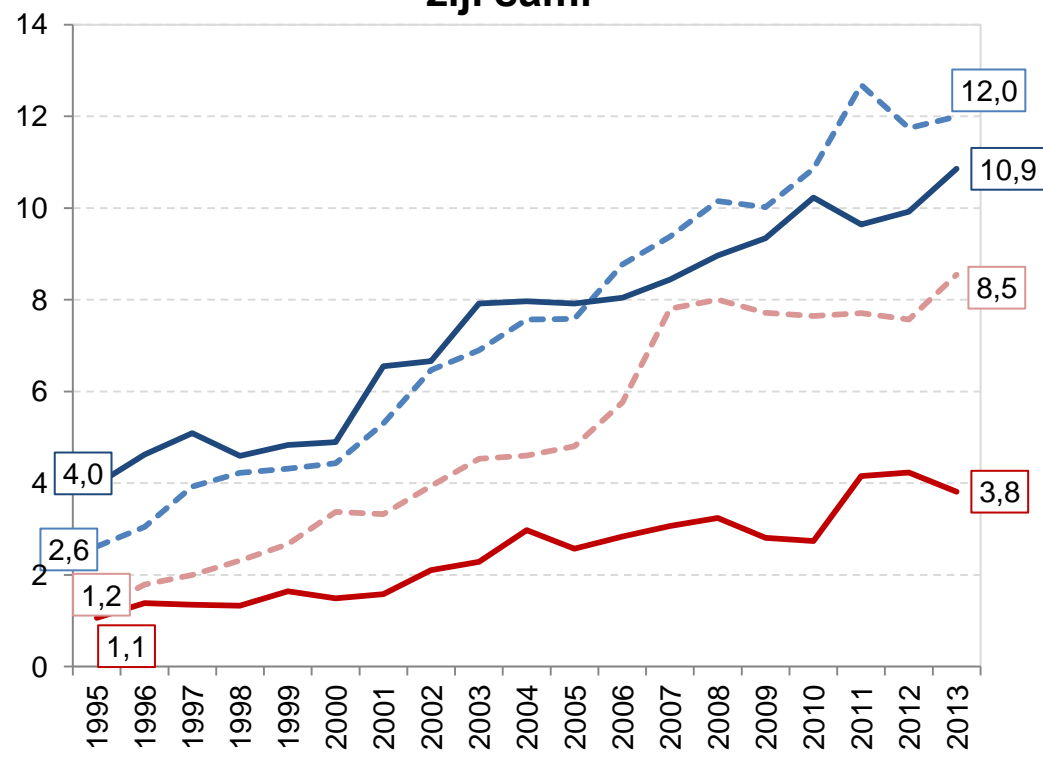
- Odkládání manželství a zakládání rodiny do vyššího věku
- Přetrvává model rodiny se dvěma dětmi

Změny v rodinném chování

Vývoj podílu mladých ve věku 25–29 let a 35–39 let, kteří žijí u rodičů



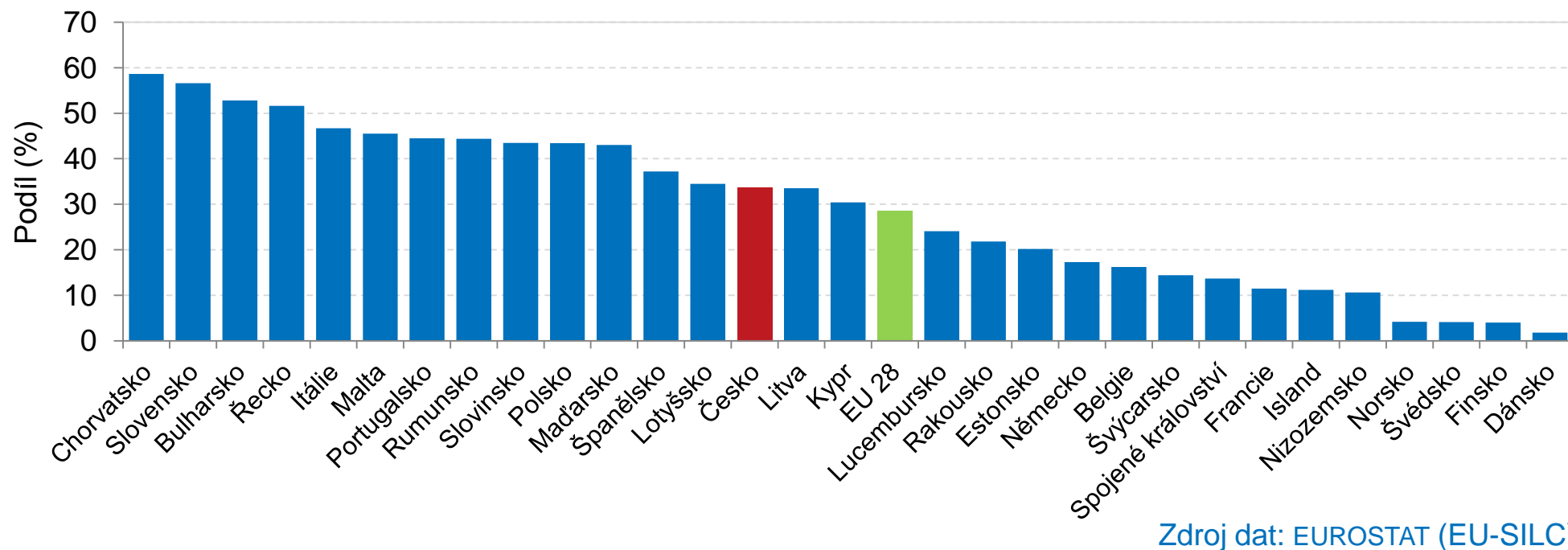
žijí sami



Zdroj dat: ČSÚ (VŠPS)

■ Oddalování odchodu z rodičovské domácnosti

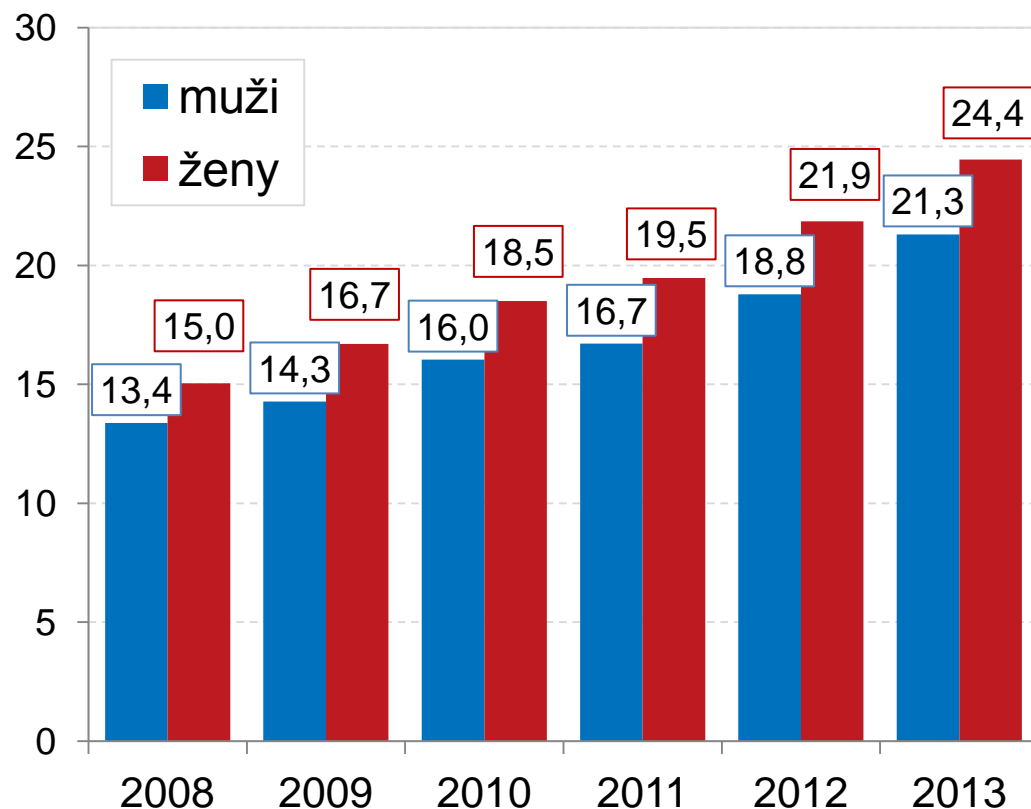
Mladí ve věku 25–34 let žijící s rodiči (2012)



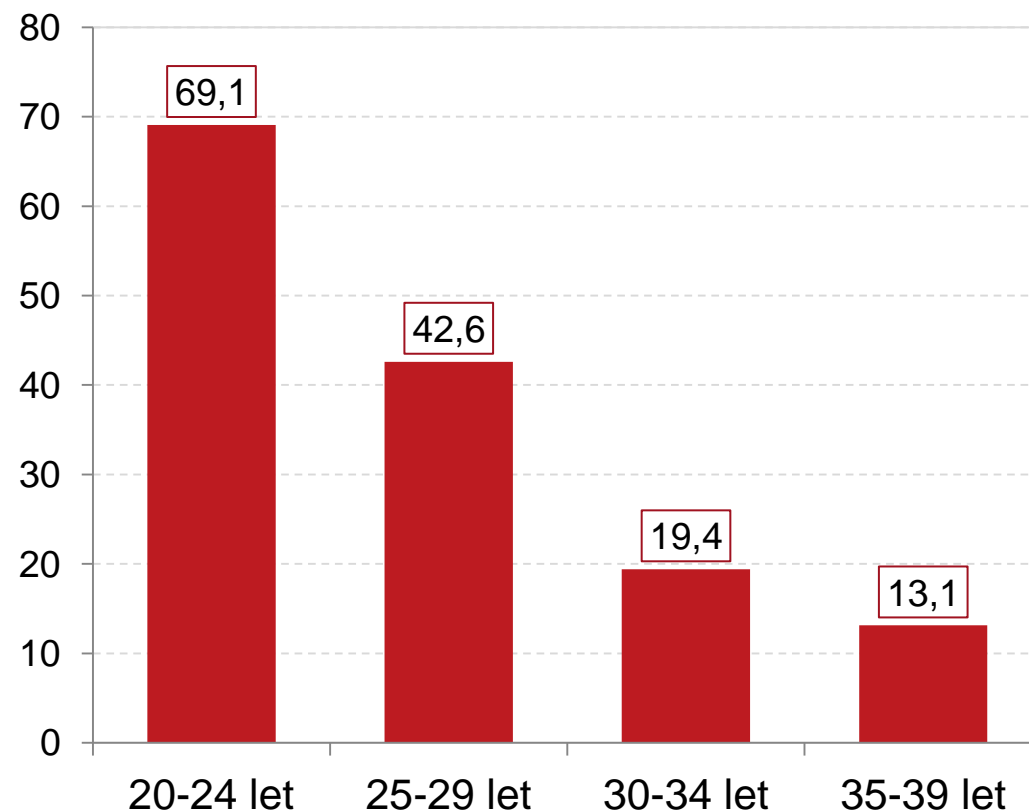
- 2005–2012 ve většině států nárůst podílu, kromě Dánska, Finska, Estonska, Německa, Slovinska, Španělska a Rakouska
- Nejvýraznější nárůst – Maďarsko (+33,5 %), Bulharsko (+27,2 %), Slovensko (+26,6 %), Česko (+25,7 %)
- Více jak polovina mladých žijících u rodičů je zaměstnaná

Změny v rodinném chování

Podíl mladých ve věku 20–39 let žijících v nesezdaném soužití (v %)



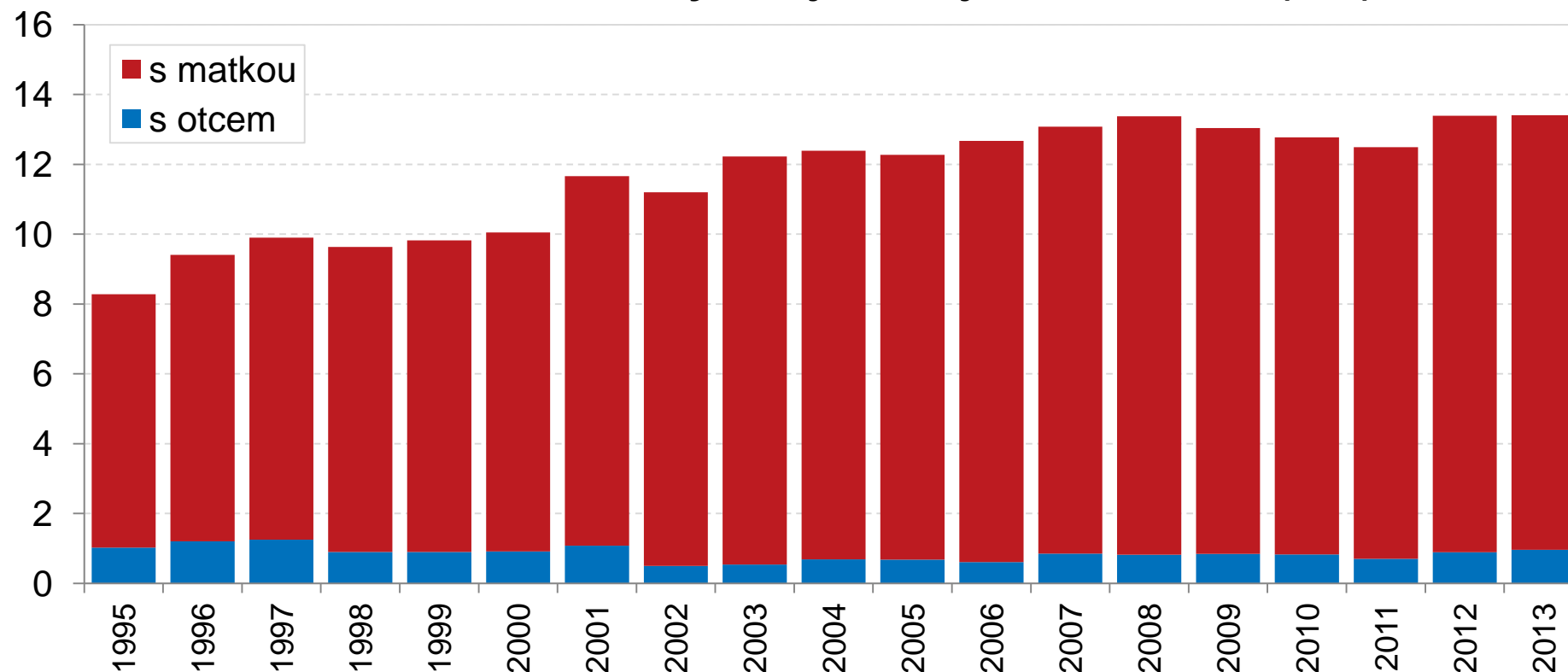
Podíl nesezdaných soužití na celkovém počtu partnerských soužití podle věku ženy (v %), průměr let 2009–2013



Zdroj dat: ČSÚ (VŠPS)

Změny v rodinném chování

Podíl dětí do 15 let vyrůstajících s jedním rodičem (v %)

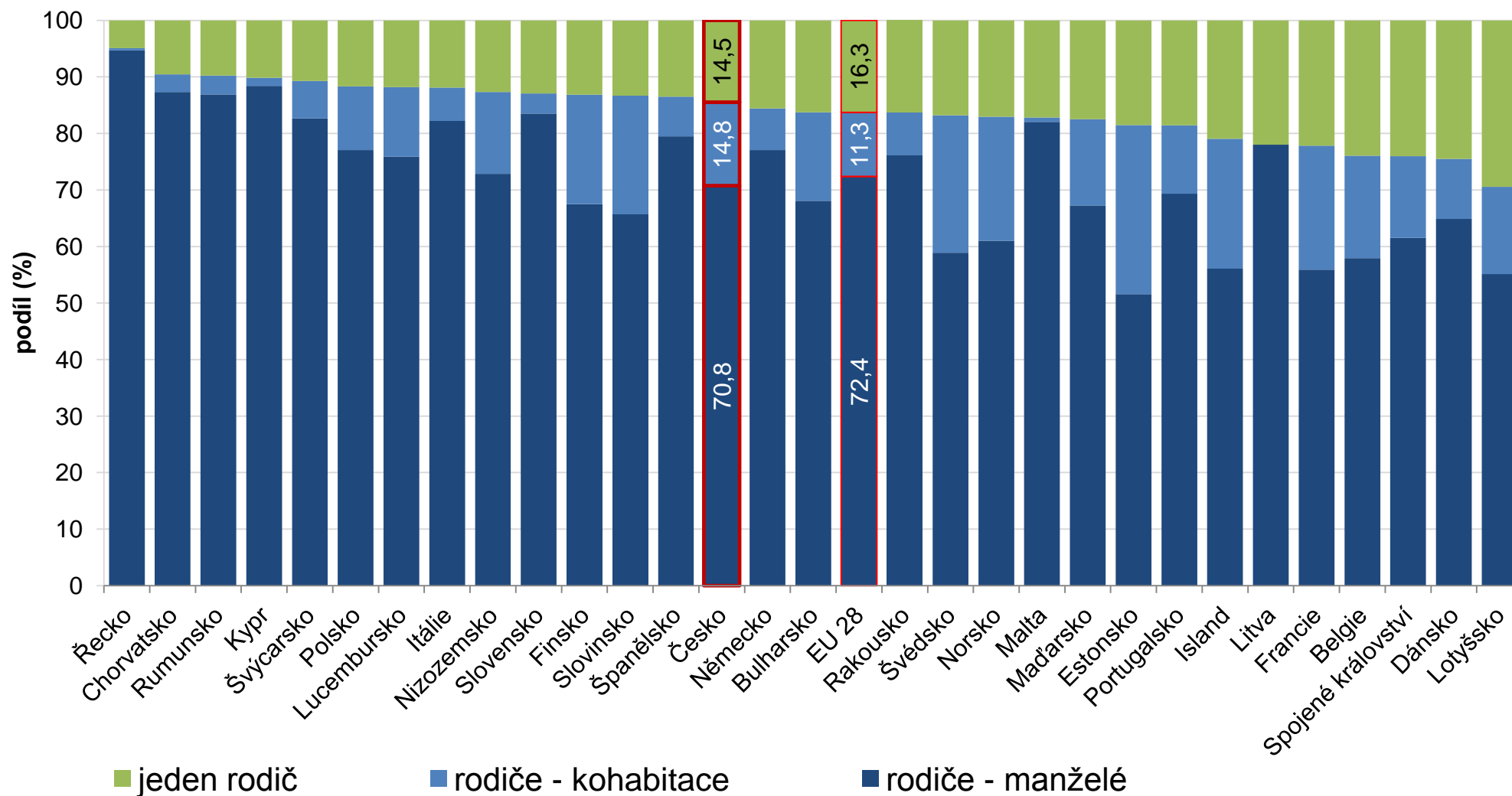


Zdroj dat: ČSÚ (VŠPS)

■ Nárůst rozvodovosti, ale od roku 2010 se nárůst zastavil

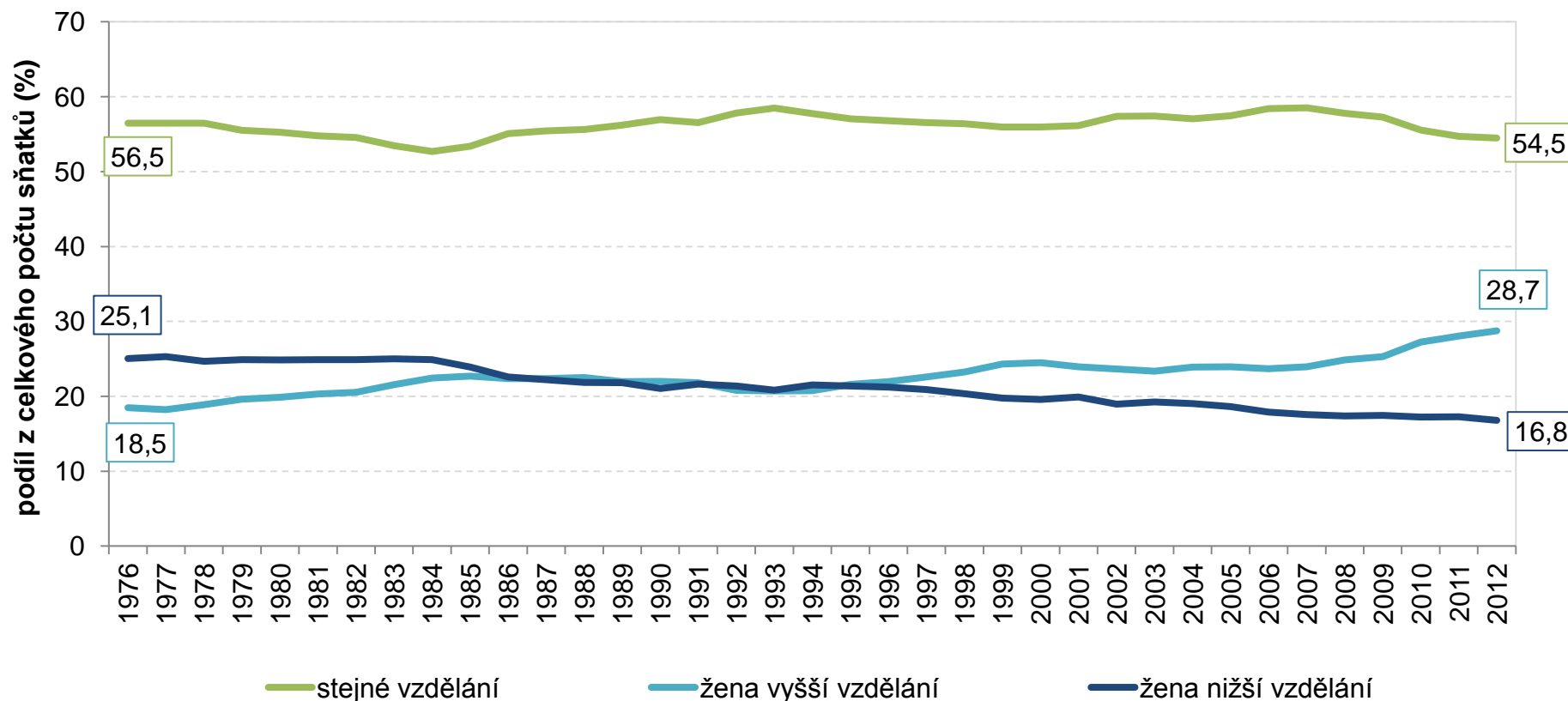
- Úhrnná rozvodovost v roce 1995: 38,4 %, 2010: 50 %, 2013: 47,8 %

Děti do 18 let podle typu domácnosti (2012)



Zdroj dat: EUROSTAT (EU-SILC)

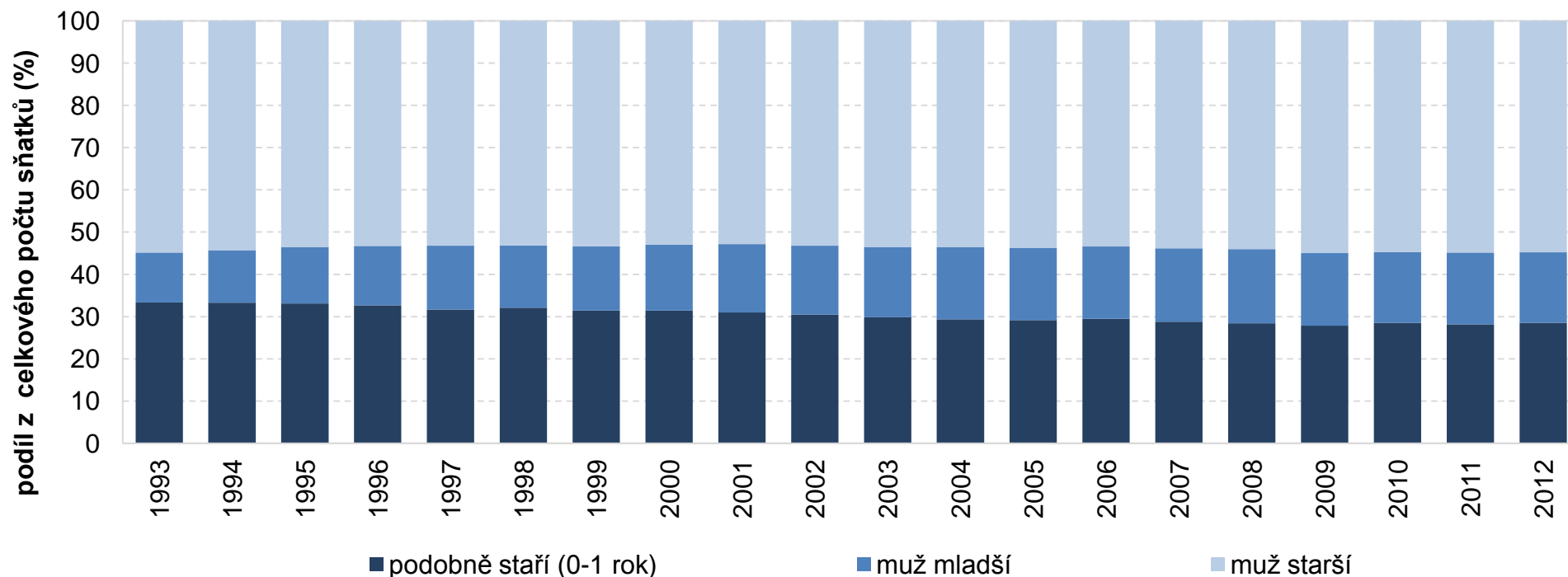
Vzdělanostní podobnost snoubenců



Zdroj dat: ČSÚ (demografická statistika)

- Změna vzdělanostní struktury → nárůst podílu sňatků se vzdělanější nevěstou

Věková podobnost snoubenců



Zdroj dat: ČSÚ (demografická statistika)

- Nárůst zastoupení sňatků, kde je starší nevěsta a těch s výraznými věkovými rozdíly, které jsou méně stabilní
- Odkládání sňatku do vyššího věku → nárůst průměrného věkového rozdílu mezi snoubenci

Podobnost partnerů v sezdaných a nesezdaných soužitích

- Partneři žijící v manželství jsou si podobnější, než ti v nesezdaných soužitích, ale celkové rozdíly nejsou výrazné
- U nesezdaných soužití jsou častější spíše neobvyklé svazky – mladší muž, vzdělanější žena a výraznější věkové rozdíly (10 a více let)

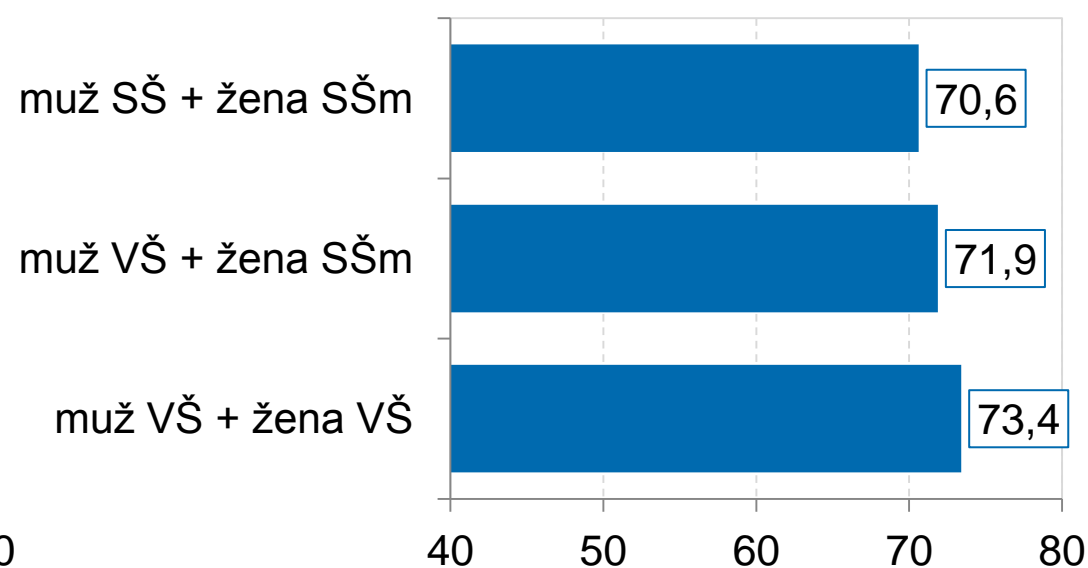
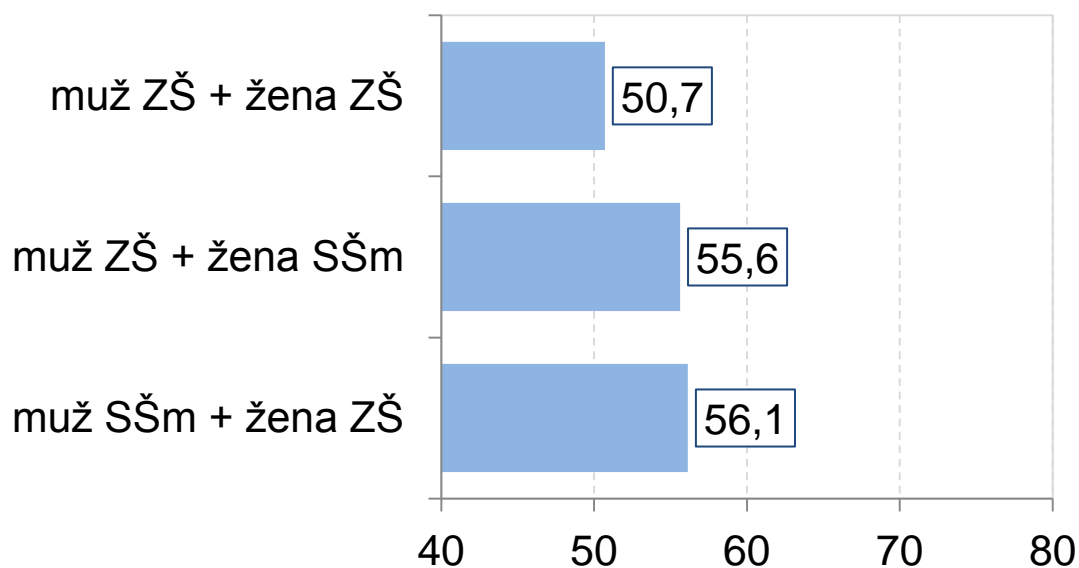
	podobný věk	muž mladší	žena mladší	stejně vzdělání	muž nižší vzdělání	žena nižší vzdělání	stejně náboženské vyznání	stejná národnost
manželství	28,6 %	8,3 %	63,1 %	48,5 %	23,9 %	27,6 %	79,9 %	91,2 %
nesezdaná soužití	23,9 %	18,8 %	57,3 %	46,7 %	30,3 %	23,0 %	76,8 %	88,6 %

Zdroj dat: ČSÚ (SLDB 2011)

Vzdělanostní podobnost partnerů v sezdaných a nesezdaných soužitích

- Největší rozdíly u mužů se základním vzděláním a vysokoškolsky vzdělaných žen
- U nesezdaných soužití častější větší rozdíly ve vzdělání

podíl mladých do 35 let žijících v manželství (%)

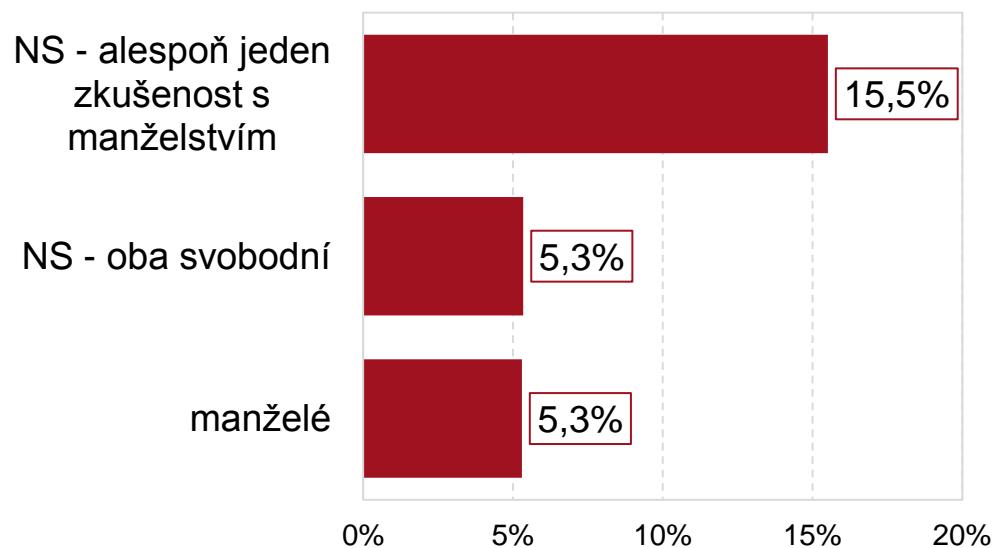


Zdroj dat: ČSÚ (SLDB 2011)

Věková podobnost partnerů v sezdaných a nesezdaných soužitích

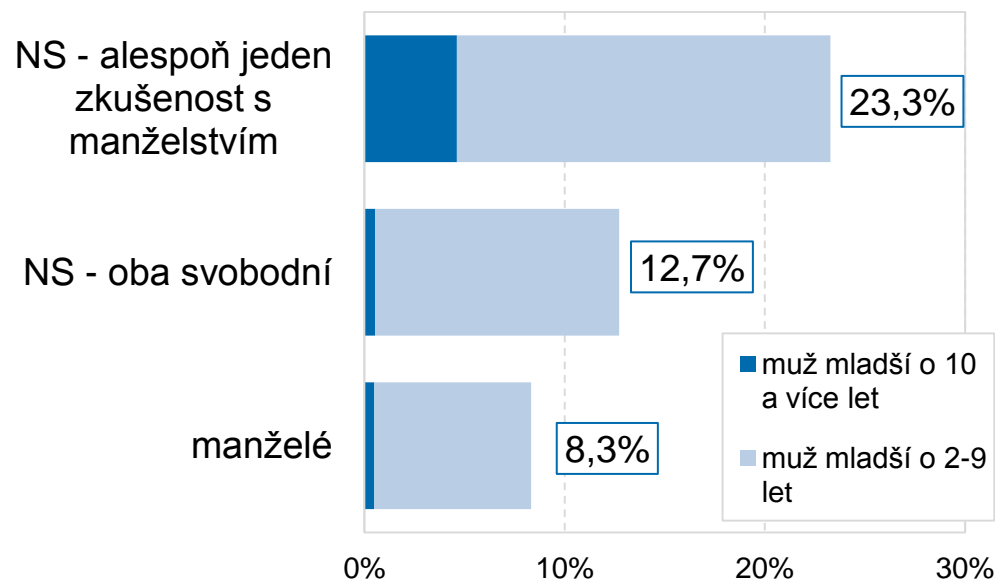
- U nesezdaných soužití častější výraznější věkové rozdíly → vyšší průměrný věkový rozdíl

Podíl mužů, kteří mají partnerku mladší o 10 let a více podle typu svazku



NS – nesezdané soužití

Podíl mužů, kteří mají partnerku starší o 2 roky a více podle typu svazku



Zdroj dat: ČSÚ (SLDB 2011)

Shrnutí

- Mladí lidé stále častěji před vstupem do manželství žijí sami, nebo v nesezdaném soužití
- Od 90. let narostl podíl dětí vyrůstajících pouze s jedním rodičem, ale v posledních letech se tento růst zastavil
- Díky změně vzdělanostní struktury obyvatel a odsouvání sňatků do vyššího věku se mění i struktura sňatků podle vzdělanostní a věkové podobnosti snoubenců
- Podobnost partnerů žijících v manželství a v nesezdaných soužití se dramaticky neliší, ale u manželských párů je vždy mírně vyšší



Děkuji za pozornost

Mgr. Iva Kohoutová

oddělení svodných analýz ČSÚ

Tel.: 274 053 119

E-mail: iva.kohoutova@czso.cz